Ч. 129 (13.368). Львів, понеділок 22. травня 1933. Poczt. opłata zaryczałtowana gotówką. Рік LIV.

впр. о. ...

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

СХОВАНІ ЗЕМЛІ.

З приводу мовчанки п. Ст. Лося і інших польських публіцистів про зах.-українські землі.

I.

В останнім часі польська преса присвячує чимало уваги і місця українській проблемі взагалі та в Польщі зокрема. Особливо пильно займаються цією проблемою такі часописи, як „Польсько-Український Бюлетин“, „Бунт Млодих“ і інші. Між іншим, в останнім числі „Бунту Млодих“ присвятив цьому питанню ще одну статтю п. Ст. Лось.

Не маємо своїм завданням розглядати згадану статтю п. Лося в „Бунті Млодих“ у цілості. (Про ту і ще інші статті п. Ст. Лося на українські теми з останніх днів, а саме з виленського „Слова“, „Наш-ої Пшишлосц-і“ і „П.-У. Бюлетину“, буде в „Ділі“ окрема мова. — Прим. Ред.). Нас цікавить у даному випадку кілька „дрібничок“ у трактуванні польськими публіцистами північно-західних українських земель.

Напр. п. Лось у своїй статті, кажучи й про майбутню українську державу й про „національну суверенність“ сьогодні, якої не квестіонує, ні одним словом не згадує про Волинь, Полісся і Холмщину. Вся українська проблема в Польщі зводиться для нього до українського питання в Галичині. Решту українських земель у Польщі, що своєю площею в півтори раза перевищують Галичину, іхне українське населення, що чи-

сельно дорівнює Галичині, та іхне відсоткове відношення, що значно перевищує відсоток українського населення в Галичині, — все це п. Лось минає мовчанкою.

Такий самий підхід до українського питання бачимо і в інших часописах та в інших публіцистів. Волині, Холмщини й Полісся наче вже нема або іхне питання немов уже „розвязане“. Але що виразно твердити таке — незручно і небезпечно, то найкращий вихід для польської публіцистики — взагалі про ті землі не згадувати.

II.

Згадана „дрібничка“, очевидно, тягне за собою другу „дрібничку“ в практиці.

Галичини вже ніхто перед ніким не ховає. Істнують-же там культурно-освітні установи, кооперація, політичне життя, преса, спорт, від часу до часу проявляються імпонуючі масові здвиги, як останнє грандіозне свято УМХ.

Що інше — Волинь, Холмщина й Полісся. За них не лише в пресі, але й у щоденному житті ніхто нічого гей би не чує і не знає. Ані політичне, ані культурне, ані господарське життя назовні не може ніяк проявлятися, чого доказом може послужити напр. історія останнього віїкою легального зїзду УНДО в Луцьку. Навіть сама польська преса дивувалася, чому не міг відбутися заповіджений п. Островським відчит, присвячений — голосам польської преси!

Про спортові свята теж нічого казати, бо молодь управляє спорт своєрідний — з палицями, ножами і т. д. У „несхованій“ Галичині всеж істнують українські організації та установи, а на „схованій“ Волині, Поліссі й Холмщині ВУО і Рідні Хати і ріжні кулка. Іх справді не видно і тому про цілий край легко забути.

П. Лось дає до зрозуміння, що не треба звертатися до Женеви, бо всі скарги можуть бути полагоджені на місці. Це велике непорозу-

міння. Бо прецінь рекурсів у справах Просвіти, подань на реферати, зголошення кооператив і скликання зїздів, справи кооперативно-господарських курсів і т. д. ніхто й не думав спрямовувати до Женеви. Все це зголошується і складається до належних установ та ще з покликанням на закони й приписи. А результати?

Отже, чи п. Лось не підійшов би до української проблеми від цих „дрібничок“, під грубим шаром яких уже не видно і не чути найголоснішої літератури про українську проблему?

Ховання польськими публіцистами від людей і від самих себе українських земель Волині, Полісся й Холмщини занадто очевидне, але й занадто наївне.

Заходи щодо збереження штучних кордонів поміж окремими землями в межах Польщі — даремні й безнадійні. Життя переливається через ці кордони, змішується і витворює суцільне відчування дійсности, однакові змагання й форми національно-політичної боротьби. Про це найкраще свідчить процес обєднування цих земель під спільним прапором УНДО.

І тому скривання тих земель від себе й від світу та намагання теоретично „розвязувати“ українську проблему в Польщі в межах Галичини виглядають дуже неповажно, щоб не сказати — смішно. Українські землі в межах Польщі є духовою цілістю, і український нарід розбити цю цілість не допустить.

Це значно поважніші „дрібнички“, ніж думають польські публіцисти, що займаються „розвязуванням“ українського питання.

Senex.

Митрополит Андрей до всієї молоді Галицької Провінції,

що звеличала Свято У. М. Х.

(Подяка учасникам та організаторам Свята.)

В минулу неділю десятки тисяч нашої молоді спільною молитвою прирікали Христові Спасителеві досмертну вірність.

З гордістю, радістю в душі та зі сльозами в очах прислухувалися словам присяги батьки, що зі всіх і найдальших сторін зійшлися до Львова, щоби брати участь у тому Святі Української Молоді. Батьки повторяли слова молодих і плакали з радости на згадку того кращого життя, назустріч якому та молодь ішла походом. Зі словами присяги лучилися й духовні отці-священики, що в числі близько тисячі ділили разом з вірними всі труди подорожі та нераз пішки й возами з духовними своїми дітьми йшли на запрошення Своїх Архипастирів показати перед цілим світом овочі своєї праці.

І з піднесеним духом Ви вернулися у Ваші села. Йдіть у життя, діліться з товаришами, з молодю й дітьми Ваших сіл тими піднесеними теплими і повними мужности й сили почуваннями, які Ви зачерпнули від самого Ісуса Христа, а благодать Його буде з Вами.

Йдіть — оповідайте молоді й дітям, як відбулося у Львові Свято: Українська Молодь Христові.

Станьте Апостолами тої вірности Христові, яку Ви торжественно прирекли. Почуття того піднесення на дусі, тої духовної радости й рішучої волі у будучому житті бути вірними Христові — передавайте іншим. Тим, що у Святі не могли брати участи, передайте Наш привіт, поділіться з ними, що Ви бачили, що зділали, що від Христа дістали.

Ті неприсутні — були всетаки разом з нами у тих урочистих днях своєю доброю волею, з якою хотіли віддати Христові ту честь. І коли вони з Вами знову по селах і по школах повторять приречення вірности Христові, спільно з Вами стануть Апостолами тої вірности для молодших, для будучих, ще ненароджених поколінь. Нехай не жалують, що не змогли прийти на Свято, бо й без того зовнішнього, хоч якого піднеслого торжества, можуть мати все, що творить його суть та його силу. Бо не в зовнішніх торжествах і не в зовнішніх, хоч яких підбадьорюючих маніфестаціях святість і сила вірности Спасителеві. Та святість, та сила в тому, щоби за Христом тяжкий хрест вірного сповнення щоденних обовязків нести аж до смерти. Та святість, та сила в тому, щоби бути готовим за Христом і з Ним навіть кров пролити — за ближніх. Святість і сила в жертві, у життевій жертвенности — у жертвенній праці й у жертвенному житті. Ось дорога, до якої Христос запрошує, якою Христос веде. Та дорога всім і завсіди отверта.

Тою дорогою, Дорогі, йдіть вперед; з радістю в серці, з піднесеними головами, рівним, сильним та певним кроком, так як Ви йшли у тому поході в честь Христа.

Тим, що на святі не хотіли бути, тим, що відраджували, відстрашували й відвертали людей від участи у святі скажіть: якщо вони зрозуміли свою помилку, нехай не бояться з Вами почати нове життя, яке перед усіми стоїть отвором; нехай з Вами повторять слова вірности Христові і нехай у тій вірності витревають до смерти.

Одначе якщо знайдуться й такі, що противилися святу не через помилку, а тому, що не хотіли бути вірними Христові, якщо найдуться такі, що є або будуть не противниками свята й маніфестації, але противниками вірности Христові, то зрозумійте: їх погана рада веде на бездорожжя, вони відбилися може й далеко від ідеалу Українського Народу, що від віків був, є і буде все вірним Христові, та уникаючи їх рад, старайтеся привернути їх до Того, що є найбільшою силою і надією Українського Народу.

*

Всім організаторам та учасникам Свята належиться щира подяка. Отже передовсім свяще-

викам, які не щадили ані праці, ані труду, ані коштів, щоби свято приготовити, що на свято прибули до Львова, почасти фірами, частинно пішки і брали участь у поході зі своїми вірними, велике Спаси-Біг!

Просимо їх заразом передати слова подяки і признання вірним, прибувшим на свято, і тим, що хоч самі не могли прибути, — навіть жертвою свого гроша чи свого труду іншим прибути помогли.

Особливішим способом в вдячністю мусимо згадати приявність на святі Української Парляментарної Репрезентації та всіх українських установ, яких представники взяли участь у святі.

У приготуванні Свята: Українська Молодь Христові кількох людей вложило стільки праці, такої безкорисної, такої жертвенної і такої музрої, що ніяким способом не можемо дозволити, щоби свято минуло без піднесення і підчеркнення їх заслуг. Днями й ночами довший час працювали над потрібною для переведення Свята організацією і члени Ділового Комітету і санітарної комісії і пп. впорядчики. Мусимо їм усім висказати на цьому місці Нашу найщирішу і найгорячішу подяку.

† АНДРЕЙ МИТРОПОЛИТ.

—o—

З церковних справ.

Візитатор жіночих монастирів ЧСВВ.

Апостольська Столиця іменувала на днях протоігумена Чина св. Ізбавителя (Редемптористів) о. Схрайверса, який живе постійно в Голоску Вел. біля Львова, де є новіціят того Чина, візитатором усіх греко-кат. жіночих монастирів СС. Василіянок.

Православна парохія в Коломиї.

Варшавський митрополит Діонізій видав постанову, якою відновив православну парохію в місті Коломиї. Теперішнім парохом тої парохії є о. Апольон Новицький.

Відгомін одної боротьби за церкву.

Пишуть нам: Дня 12. ц. м. на виїздній сесії Білостоцького окружного суду в Біловежі розглядали голосну свого часу справу подій у селі Курашово, пов. Більськ Підляшський, де 12. червня 1932 р. православне населення відібрало церкву від уніятів. Прокураторський уряд поставив у звязку з тими подіями у стан обвинувачення прав. священика, протоерея Рецького і 24 селян. Після переслухання свідків та обвинувачених суд застосував до всіх обвинувачених амнестію і їх увільнив.

Посилення протестантської пропаганди серед українців.

„Газета Польска" з 20. травня приносить оcь-таку вістку з Берліна: Центральний союз протестантських організацій видав у звязку з 150-літтям уродин Мартина Лютра відозву, в якій кличе до грошевої збірки на фонд протестантської акції серед українців. У цій відозві подане між іншим ось-що: На сході Европи велика 40-міліонова українська нація переживає свою годину реформації. З багатьох українських місцевостей доходить до нас просьба біблії в українській мові і протестантських пасторів. Протестантська церква, заложена ще так недавно серед українців, розвивається щораз краще. Відозва кінчиться покликом складати жертви для спеціяльного фонду, якого призначенням булоб видавати біблію в українській мові, створити стипендії для українських студентів протестантської теольоґії й оплачувати пасторів. Союз протестантських орґанізацій проектує оснувати у Станиславові централю пропаґанди протестантизму серед українців, особливо на терені Сх. Галичини.

У звязку з цим згадаємо тут про недавню гостину скандинавських протестантських теольоґів і пасторів у Станиславові. Про неї згадує кортоко „Курєр Станіславовскі" з 21. травня. Протестантський орган „Стяг", що виходить у Станиславові, вже в числі з 15. травня видрукував статтю, в якій витає „високодостойних гостей", що приїзджають до Станиславова, аби „запізнатись з українською евангельською справою та поступом духового відродження нашого народу"...

З польської преси.

„ВСХУД".

Про польський чвертьрічник, присвячений справам Сходу.

У Східньому Інституті у Варшаві виходить журнал „Всхуд", присвячений справам Сходу у найширшому його розумінню: отже справам усіх европейських земель і народів нинішнього Совітського Союзу та Близького і Далекого Сходу азійського суходолу. Перше число того журналу появилося в початках 1931 року, від того часу вийшло взагалі 5 чисел, а радше пять обемистих книжок (нпр. ч. 7—8 з серпня-вересня 1932 р. має 142 стор.). Технічно журнал виданий розкішно, на гарному папері, з ілюстраціями, частина тексту у двох мовах (польській і англійській). Характер журналу інформаційний, подекуди теоретичний, а політичні проблеми Сходу не трактовані в ньому під кутом актуальних вимог. Тому в ньому й трапляються випадки, що та сама проблема в одному числі є освітлена з двох ріжних становищ: нпр. спір за Манджурію в освітленні і японця і китайця. Інформаційна вартість журналу дуже висока з огляду на авторів, фаховців-знавців ріжних ділянок Сходу, при чому редакція тримається похвальної системи — віддавати голос у справах поодиноких країв їхнім представникам: про Грузію говорять грузини, про турків турки, про народи Кавказу кавказці, про мусулманську проблему мусулмани, а на українські теми пишуть у „Сході" українці. Зрештою, треба признати, що й у Східному Інституті, у редакції журналу, істнують вже й польські співробітники, які безперечно орудують чималим знанням історії, економіки, культури й політичних течій ріжних східних земель і народів.

Однак ще більша вартість того поважного журналу в його ідеольоґічному заложенню: журнал стоїть на засадничому становищі реорґанізації Сходу Европи через визволення поярмлених старою і новою Росією народів. Таким робом цей журнал є виразно ворожий едино-неподільній Росії і всяким „неділимським" тенденціям. Тому й боротьбі українців за своє визволення присвячує „Всхуд" чимало уваги, признаючи величезне значіння української самостійницької проблеми для трівкого впорядкування Сходу Европи і позискання його для европейської культури та цивілізації. Справами українських земель у Польщі (й інших европ. державах) той журнал не займається мабуть тому, що його головний редактор, п. В. Бончковський, заснував недавно для тієї цілі зовсім окремий часопис — „Бюлетин польсько-український".

У цьому місяці появилася шоста з черги книжка „Всходу", датована (зрештою досить неприродно) „жовтень 1932 — травень 1933" „рік IV. Ч. 1—2 (9—10)". Те число має рівно 100 стор. друку, а для нас цікаве через цілу низку статтей, які безпосередньо або посередньо нас торкаються. І так зараз перша стаття „З ділянки польської східньої політики", яка має гейби півофіціяльний характер, цікава критикою засадничого становища держав Антанти супроти европейського Сходу після упадку царату: стаття гостро осуджує англійську, французьку й американську політику, яка підтримувала російську білоґвардейщину з плянами і вірою у відбудову єдиної Росії. Згадує про вперту боротьбу України і Грузії. Зворот польської східної політики з концепції розбиття Росії до згоди з більшовиками на плятформі риського територіяльного стану „Всхуд" пояснює залишенням Польщі західними державами на її власні сили, які не могли на власну руку ризикувати дальшої війни. Ствержуючи „стабілізацію стану річей на польських східних границях" — стаття дипльоматично не вдається в розгляд питання вартости й трівкости тої стабілізації і для самої Польщі і цілої Европи.

Чергова стаття — це преґарний огляд історії української самостійницької політичної думки від найдавніших до найновіших часів. На 10-ти сторінках друку п. Ол. Лотоцький виказав безперервний звязок незалежницької української ідеї від XI.—XX. ст., ширше зупиняючись на часах від переяславської умови до вибуху березневої революції. Передача широкого змісту тої статті в англ. перекладі має безперечно поважне пропаґандивне значіння.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 22. ТРАВНЯ 1933.

СТЕФАН ЦВАЙҐ.

ҐУВЕРНАНТКА.

З німецького переклав В. Софронів.

Обі дівчинки тепер самі у своїй кімнаті. Світло погашене. Темрява лежить між ними, лише від ліжок йде тихий, білий просвіт. Тихотихенько дихають обі, можна би думати, що сплять.

— Ти! — чути один голос. Це 12-тилітня тихо, майже боязко питає в темряву. — Що там? — відповідає з другого ліжка сестра. Вона лиш на один рік старша.

— Ти ще не спиш? То добре. Я... я маю тобі щось оповісти...

Ніякої відповіді з тамтого боку. Лише шелест у ліжку. Сестра підвелася, в ожиданні дивиться сюди, можна виділи, як блищать її очі.

— Знаєш... я хотіла тобі сказати... Але скажи мені ти наперед, чи ти нічого не запримітила в останніх днях у панни Ельзи?

Тамта вагається, надумується. — Так — каже потім — але я сама не знаю, що це таке. Вона вже не така сувора. Два останні дні я не виробила ніяких вправ, а вона зовсім нічого мені не сказала. А до того вона якась така, я сама не знаю яка. Мені здається, що вона вже зовсім нами не турбується, сідає собі завжди на боці і не бавиться вже з нами, як давніще.

— Мені здається, що вона дуже сумна і лише не хоче того показати. Вона вже й не грає більше на фортепяні.

Мовчанка západає знову.

Втім нагадує старша: — Ти мала мені щось оповісти.

—Так, але ти не смієш цього нікому сказати, справді нікому, ані мамі, ані своїй приятельці.

— Ні, ні! — Вона вже нетерплива. — Отже, що це таке?

— Знаєш... тепер, як ми вже пішли спати, впало мені нараз на думку, що я не сказала ще панні Ельзі на добраніч. Я вже скинула була черевики, але всетаки пішла туди, до її кімнати, розумієш, так потихеньки, щоби їй зробити несподіванку. Отже, як можу, обережно відчиняю двері. Спершу здавалося мені, що її нема в кімнаті. Світло світилося, але її я не бачила. Нараз — я страшно перелякалася — чую хтось плаче і бачу нагло, що вона зовсім одягнена лежить на ліжку, з головою в подушках. Заходилася плачем так, що мене аж зморозило. Але вона мене не завважила. Тоді я назад зачинила зовсім тихенько двері. Хвилину я не могла рушитися з місця, так ціла тряслася. Тоді щераз зовсім виразно донеслося крізь двері те хлипання, а я скоренько побігла назад.

Замовкли обидві. Потім одна обзивається потихо: — Бідна панна Ельза! Слово тремтить по кімнаті як загублений темний тон і знову мовкне.

— Я хотіла би знати, чому вона плакала — зачинає молодша. — Вона з ніким не сварилася в останіх днях, мама також лишила її врешті у спокою зі своїми вічними дотинками, а ми прецінь напевно нічого їй не зробили. Чогож вона в такім разі плаче?

— Я вже можу собі уявити — каже старша.

— Чого, скажи мені, чого?

Сестра вагається. Вкінці каже: — мені здається, що вона залюблена.

— Залюблена? Молодша аж підривається. Залюблена? В кім?

— Ти нічого не запримітила?

— Чейже не в Оттоні?

— Ні? А він у ній також ні? Чомуж він, який уже три роки у нас мешкає і студіює, ніколи досі не ходив з нами нікуди, а тепер від тих кількох місяців нараз щоденно? Чи він був коли чемний супроти мене або супроти тебе, заки панна Ельза до нас прийшла? Цілими днями крутився тепер коло нас. Завжди випадково стрічали ми його, випадково, в парку, в міськім саді або в Пратері, де лиш ми не були з панею. Чи це тобі ніколи не впало в око?

Перелякано лепетить мала:

— Так... так, певно, що я завважила. Але я думала, що це...

Голос ломиться їй. Вона не говорить нічого більше.

— Я також так спершу думала, ми дівчата все такі дурні. Але я ще впору запримітила, що він уживає нас лише за покришку.

Тепер мовчали обидві. Розмова немов би скінчена. Одибві потонули в думках або вже у снах.

Втім обзивається ще раз мала, зовсім безпомічно, із темряви: — Але чого вона плаче в такім разі? Адже він любить її. А я думала собі завсіди, що це мусить бути так гарно.

І ще раз, тихо і жалібно, злітає зі сонних вже уст: — Бідна панна Ельза!

І потім стає тихо в кімнаті.

(Продовження буде.)

Стаття Ігната Білого „Козаки і козацька проблема" має також протиросійське вістря, трактуючи козацтво, як політично-окремішню проблему, можливу до вирішення лише через відірвання від спільноти з Росією Дону й Кубані (автор вираховує простір 6-ти козацьких військ на 870.150 кв. км.) — Дальші три статті присвячені далекосхідним справам („Панмонгольський рух", „Китайсько-японський конфлікт", „Нові шляхи Індій"), при чому особливо кит.-японський спір представлений у прозорому, дуже цікавому та річевому історичному огляді.

З другої частини книжки (хроніка, „місцеяне", огляди, література і т. д.) найбільше значіння мають деякі — теж наче півофіціяльного характеру — заяви, складені п. Бончковським у полеміці з ендецькою публіцистикою (головно Зигмунтом Васілевським), яка стрінула „Всхуд" дуже ворожо, з огляду на його протиросійське вістря. Отже читаємо там м. і. відповідь на закид, як можна погодити таку акцію з пактами неагресії:

„...Пресова акція „Всходу" та пакти неагресії можуть у практиці поруч себе істнувати — бо цього вчить нас „дійсна дійсність". Адже у Москві дальше після пактів неагресії істнують інституції III. Інтернаціоналу, які дальше ведуть явну комуністичну акцію в Польщі...

На закид Васілевського, що „Всхуд" є „пересоений українським патріотизмом" і працює „для відірвання рускіх земель від Польщі", редактор „Всходу" відкидає те обвинувачення у сторону польської ендеції, що це вона — мовляв своїм русофільством підпомагає панросійські імперіялістичні тенденції, які втискаються у цілу Польщу і найбільш загрожують Польщі. Автор прецизує становище „Всходу" як протиасиміляційне внутрі нинішніх границь Польщі та приязне всім стихійним національним рухам.

Коли зважимо, що „Інститут Всходні", якого органом є „Всхуд", це установа залежна від урядових чинників, то мабуть важко вимагати більш ліберального становища, дарма, що те становище, поминаючи мовчанкою засадниче право всіх взагалі народів в усіх границях на самовизначення, — нас вдоволити не може.

—o—

Німеччина приймає британський плян.

ЖЕНЕВА, 20. V. ПАТ. Вчора радила головна комісія розброєнної конференції під проводом Гендерсона. Предсідник комісії висловив велике вдоволення з відозви Рузвельта, бо її пропозиції позволяють поборотн трудноці, з якими зустрілася конференція в останньому часі. Він має надію, що приняття американських пропозицій позволить делегатам відкликати більшість зголошених поправок.

Німецький делегат Надольни застеріг собі, що предложить подрібне вияснення щодо тез, сформулованих у промові Гітлера, в дальшій дискусії. Якщо Німеччина буде мати якісь поправки, то згідні з новим становищем.

Делегат В. Британії Еден висловив признання для декларації Гітлера. На його думку вигляди успішности конференції тепер більші.

Делегат Франції Масілі зазначив іронічно, що пора скінчити з фразами. Коли Надольни інтерпретує промову Гітлера так, що вона позволяє йому на співпрацю у конференції без застережень, то конференція може взятися до праці.

ЖЕНЕВА, 20. V. Комітет ефективів розброєної конференції займався вчора м. ін. військовим приспособленням Польщі. Польська делегація предложила комітетові цифри, які мають ствердити, що військове приспособлення в Польщі треба обчисляти при калькулюванні ефективів як рівноважник 9.540 людей, рахуючи пересічний денний стан. Хоча делегати Німеччини й Італії заквестіонували ті цифри, комітет приняв тези й обчислення польської делегації.

—o—

Ґерінґ конферує з Мусолінієм.

РИМ, 20. V. ПАТ. Приїхав сюди пруський премієр Ґерінґ, якого приняв учора вечором премієр Мусоліні. Візита Ґерінґа має на меті, як подає одна з місцевих агенцій, навязати зі шефом італійського уряду контакт в актуальних справах світової політики.

—o—

По широкому світі.

— Один із провідників троцькістівської опозиції Каменев, виділений з комуністичної партії, надіслав головній партійній управі письмо з висловами покаяння та з проханням, щоби позволили йому вернути до партії.

— В. пруського міністра Северінга, соціял-демократа, дали до санаторії для нервово хорих.

— Австрійське міністерство освіти заборонило молоді нижчих і середніх шкіл брати участь у політичних манифестаціях.

Відкриття нагробника Івана Франка.

Комунікат Технічної Секції ч. 1.

ПОСТІЙ ДЛЯ ПІДВОД.

Подаємо до відома громадянства в краю, яке вибирається на Свято підводами, що постій для підвод призначений у таких громадах: Скнилів Великий і Малий, Рудно, Рясна Руська, Збоїска, Малехів, Ляшки Муровані, Лисиничі, Підбірці, Підберізці, Винники, Солонка Велика. В тих громадах урядувати буде Комітет з місцевих установ, завданням якого буде давати потрібну поміч та опікуватися підводами до часу їх відїзду. Комітет урядувати буде в читальнях „Просвіти".

НІЧЛІГИ.

Пригадуємо ще раз, що Комітет засадничо за нічліги не старається, тому, що Свято відкриття відбувається в одному дні. За нічліг подбає технічна секція лише для тих груп, які вже дотепер з таким проханням до Комітету звернулися, або які найпізніше до середи дня 24. ц. м. з таким домаганням до Комітету звернуться.

Нічлігова Комісія урядувати буде в суботу дня 27. ц. м. в канцелярії „Просвіти", Ринок ч. 10.

ПОРЯДОК ПІДЧАС СВЯТА.

Комунікат технічної секції у справі порядку підчас Свята, установки на цвинтарі і т. д. буде оголошений у пресі у вівторок.

—o—

Альпейський лет.

Один літак згорів, два розбилися, багато ушкоджених.

З летунського майдану в Асперн під Віднем вилетіло 18. ц. м. 16 літаків до окружного понадальпейського лету. В перегонах взяли участь представники Австрії, Угорщини, Польщі та Італії. Траса вела понад Відень, Ґрац, Кляґенфурт (поверх 1000 км.)

Перший день лету з атмосферичних причин не був щасливий. Із 16 літаків, які вилетіли вранці з Асперну в год. 17.30 брало участь тільки 7, з того один польський, три австрійські і три італійські. Протягом дня відпало з причини ушкоджень 7 літаків: один польський, три італійські й три мадярські. Два мадярські летуни не стартували. Італійський апарат Матіоля впав на дерево біля Анґерну (50 км. перед Ґрацом) і розбився, але пільот і обсерватор вийшлиціло. Гірша пригода склалася з польським літаком капітана Баяна, що осів біля Трайбаху в Каринтії в год. 14.16, але при дальшому старті зачепив об дерево та перевернувся. Наслідком вибуху бензини апарат згорів, але оба летуни вратувалися, потовклися тільки легко. Всеж таки конкурсова комісія признала за перший день лету два перші місця польським летунам: кпт. Баянові і кпт. Дудзінському, третє місце Матіолі (Італія), четверте Надеві (Мадярщина).

ВІДЕНЬ, 20. V. ПАТ. Другий день альпейського лету розпочався стартом із Ґрацу. Траса йшла понад Кляґенфурт, Відень, Ст. Пельтен, Фрізах, Лінц, Ратштат і Інсбрук. До конкуренції стануло тільки трьох летунів: Дудзінський (Польща), Йозіпович (Австрія) і Льомбарді (Італія).

Під кінець вчорашніх перегонів відступили від конкуренції кпт. Руновскі (Австрія), якого апарат розбився під Фірстенберґом і два італійці, Манкареллі і Санцін, які із Штокерав не полетіли до Ґрацу, але вернулися до Асперну. З причини дефекту мотору кпт. Дудзінський прилетів учора теж до Асперну, одначе незабаром, направивши дефект, взяв участь у дальшій конкуренції.

ВІДЕНЬ, 20. V. ПАТ. Кпт. Дудзінський був приневолений сьогодні осісти у Фойтсберзі в Стирії, тому, що ушкодилися крила апарату. Спроваджено негайно трьох механіків із Ґрацу, що поквапно направляють апарат.

ВІДЕНЬ, 20. V. ПАТ. Летуни Йозіпович (Австрія) і Льомбарді (Італія) осіли нині в год. 9.23 в Асперн біля Відня: відси летять далі до Лінцу й Інсбрука.

Всі летуни, що вчора ушкодили свої машини, візьмуть участь у змаганнях нині пополудні на шляху Ґрац-Кляґенфурт-Відень-Ст. Пельтен-Ґаштайн-Інсбрук.

Завтра всі летуни вистартують до останнього етапу лету до Відня.

ВІДЕНЬ, 20. V. ПАТ. „Дер Таґ" приносить подробиці про катастрофу кап. Баяна біля Трайбаху. Він не осягнув відповідної скорости певно наслідком розмоклого терену і вдарив із усієї сили в дерево. Апарат розбитий вовсім. Резервуар із бензиною тріс, бензина стала витікати на розігрітий мотор. Настав вибух, що знищив машину. Летунам вдалося ще вискочити з літака.

Шиpiть наш часопис!

Вписи до народніх шкіл „Рідної Школи" у Львові.

Вписи до всіх кляс народніх шкіл „Рідної Школи" у Львові (в місті і передмістях) відбуватимуться у днях **22., 23. і 24. травня 1933 р** в канцеляріях дотичних Управ шкіл від 8—1. год. передполуднем і від 4—6. год. пополудні.

„Рідна Школа" удержує такі всенародні школи у Львові:

Для Середмістя і Стрийської Дільниці. 7-клясова дівоча ім. Шевченка — вул. Мохнацького ч. 12. — 5-клясова хлопяча ім. Шевченка — вул. Супінського ч. 21.

Для Городецької Дільниці: 7-клясова дівоча ім. Грінченка — площа св. Юра ч. 5. — 7-клясова хлопяча ім. Грінченка — вул. Городецька ч. 95.

Для Жовківської Дільниці: 5-клясова мішана школа ім. Короля Данила — вул. Жовківська ч. 62.

Для Личаківської Дільниці: 5-клясова мішана школа ім. Князя Льва — вулиця Крупярська ч. 15.

Замарстинів: всенародня мішана — вул. Львівська ч. 56.

Левандівка: всенародня мішана — вул. Варшавська ч. 8.

Клепарів: всенародня мішана — в „Нар. Домі" (біля церкви).

До 1-шої кляси ґімназії нового типу (давнішої третьої) можуть здавати вступний іспит абсольвенти 6-ої кляси народньої школи та приватисти, які мають 12—16 р. життя. Вступні іспити відбуватимуться після 15. червня 1933.

Підльвівські родичі! Майте на увазі, що нині тільки вищеступневі народні школи дають дитині право до дальшої освіти в середніх чи фахових школах. З тої причини, як також тому, що державні міські школи не приймають сільських дітей, вписуйте свої діти до приватних шкіл „Рідної Школи"!

Українські Громадяни! Сповніть свій обовязок і вписуйте свої діти до шкіл „Р. Ш" у Львові.

Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи" у Львові.

Передвиборча горячка в Данціґу.

ДАНЦІҐ, 20. V. ПАТ. В міру розвою виборчої кампанії зростає напруження, з яким поодинокі партії борються за мандати. В останніх днях виявилися гострі суперечности між гітлерівцями і німецькими націоналістами. Гітлерівці обвинувачують на своїх зборах німецьких націоналістів, що вони своїм неґативним становищем у справі обняття будинку професійних союзів допустилися державної зради і стали союзниками марксистів. Націоналісти відкидають ті заміти, вказуючи на партійність гітлерівців та їхній ухил від ревізіоністичних кличів.

Комуністи, які досі не виявляли передвиборчої активности, заповідають афішами перші віча в найближчу неділю. Центрум отворило також свою виборчу домівку.

В останніх днях видно на вулицях Данціґу багато членів Штальгельму в одностроях а навіть залізних шоломах.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

КООПЕРАТИВНИЙ ЧИ ПРИВАТНИЙ ПРОМИСЛ?

Започаткована великодною передовицею у „Г. К. Ч.“ (пера П. Корчинського) дискусія на цю тему продовжується в пресі дальше. За статтями в „Ділі“ і у „Гр. Голосі“ появились дальше статті в ось-таких газетах: „Новий Час“ (На господарському фронті), „Г. К. Ч.“ (Наше кооперативне виробництво), „Українська Думка“ і „Боротьба“ (дві останні — це радянофільські органи). „Новий Час“ пише між іншим: „Кооперація чи приватний промисл? В цій формі такого питання ніколи не можемо ставити, бо господарство ніколи не було моністичне. Побіч кооперації, як основи, може й мусить бути публичне та приватне підприємство“. „Г. К. Ч.“ заявляє у довгих виводах, що „стремління до власного, кооперативного виробництва і боротьба за те, щоби відібрати поодинокі ділянки виробництва від приватників — це необхідний закон для кооперації“. Але разом із тим з уваги на дуже багато ділянок виробництва, необнятих кооп. промислом, публіцист із „Г. К. Ч.“ дає ще місце й українському приватному промислові для діяльности в порозумінні з кооперацією. Очевидно — зберігаючи пуританізм кооперативної ідеї, автор не міг не згадати про боротьбу з приватниками. „Гром. Голос“ та оба згадані вище радянофільські тижневики (останні, на жаль, розглядають питання більше з демагогічного, ніж річевого становища) обороняють виключність кооперативного виробництва.

Польська хроніка.

ГОСПОДАРСЬКИЙ СОЙМ У ВАРШАВІ.

У четвер 18. ц. м. почався у Варшаві триденний зїзд господарських і суспільних польських діячів із табору маршала Пілсудського. Опозиція привитала цей зїзд іронічними завагами, що уряд після невдач із Левінтаном пробує зблизитись до громадянства. Після короткого привітання голови зїзду Славека і премієра Енджеєвича виголосив велику промову віцеміністр Лехніцький і представив заходи уряду в ділянці господарства. За цією промовою виголосив ряд діячів реферати, при чому весь час чинна радієва розголосня у Варшаві.

ПІСЛЯ ВІДЇЗДУ РАДЯНСЬКИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ДЕЛЕҐАТІВ.

Двотижнева прогулька московських делеґатів на чолі з п. Боевом, заступником нар. комісаря закордонної торговлі, по центрах польського промислу, закінчилась 14. ц. м., хоч дехто з делеґатів залишився ще у межах Польщі. Радянські гості відвідали Шлеськ, Познань („Міжнар. Торги“), Ґдиню і т. і. та залишили багато надій на нові замовлення, на транзит радянських товарів через Ґдиню і взагалі на близьке співробітництво обох сусідів на терені товарового обміну. Під враженням цієї поїздки заявила Рада Левінтана між іншим ось-що: „Консолідація взаємин зі сходом створює перспективи оживлення польської експанзії у цьому напрямі“... Лодзь хоче тепер улаштувати цілу низку вистав польської текстильни в ріжних радянських містах.

Світова хроніка.

ГОСПОДАРСЬКЕ ОЖИВЛЕННЯ У ЗЛ. Д. П. АМЕРИКИ. — ЧИ НАСЛІДОК ВАЛЮТАРНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ?

З Америки прийшли вісти про ріжні обяви зросту конюнктури. Сталевий та автомобільний промисл збільшив збут і продукцію, зросло зужиття електричної струї, як теж доставп товарових вагонів. Що більше багато фабрик і підприємств заанґажувало нові сили і піднесло робітничі заробітки. Зріст цих заробітків подекуди поважний, бо сягає 12 і пів відс. Як перші підвисшили платні текстильні фабрики і деякі банки в Нюйорку, як теж виявляють симптоми оживлення. Зріст доходів не буде без значіння для здійснювання програми Рузвельта, бо піднесе покупну спроможність населення. У нюйорському стейті появилось кільканацять поважних нових підприємств, що є доказом корисної оцінки ситуації американськими бізнесменами. Теперішній момент пригадує американське сигналізування конюнктури в літі мин. року. Економісти застановляються над тим, чи нове оживлення господарського життя в новому світі можна вважати наслідком валютарних потягнень Вашингтону, чи це обяв, до якого і без цих потягнень було би прийшло. Їхня думка схиляється більше до цього останнього.

АҐРАРНІ ДЕРЖАВИ ГОТОВЛЯТЬСЯ ДО СВІТОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

На день 4. червня ц. р. запросив румунський уряд до Букарешту делегатів аграрних держав (між ними, очевидно і Польщу), аби остаточно вирішити спільну тактику на льондонській валютарно господарській конференції. Найважнішим постулятом аграрного бльоку буде реалізація постанов зїзду у Стрезі.

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ І АНҐЛІЯ.

Опубліковані на днях в московській пресі, а після того і в світовій, товарові обороти СРСР з закордоном за І. квартал ц. р. вказують знову, яким важним контрагентом для Радянщини є Англія з домініями і кольоніями. Вартість обороту між цими двома державами сягає суми 33.171 тисяч карбованців, у чому вивіз з Радянського Союзу 27.516 тисяч, а привіз усього 6.655 тисяч карб. У квітні і травні ц. р. ці обороти будуть значно менші. Англійська заборона ввозу радянських товарів рівняється 2/3 минулорічної вартости. Спроба СРСР переставитись на французький та американський ринок досі безуспішні. Оживились дещо обороти СРСР з Італією і дозрівають кращі торговельні взаємини з Польщею. (Цікаве, що в останній статистиці СРСР за І. квартал ц. р. Польща взагалі не зазначена.) Чимало теж мабуть зміниться у радянських взаєминах із Німеччиною, хоч остання фігурує ще у згаданому статистичному звідомленні за І. квартал квотою 73.160 тисяч карбованців у заг. обороті, з чого 46.529 тисяч припадає на німецький експорт до Радянщини.

ЗАГРАНИЧНА ПОЗИЧКА ЧИ ІНФЛЯЦІЯ? — ВАЖНЕ ПИТАННЯ НІМЕЦЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.

Німеччина потребує грошей. В обличчі кольосального безробіття та ще до того дальшого поважного упадку експорту Німеччина акцентує в першу чергу необхідність створення можливости праці („Арбайтсбешаффунг“). Це зрештою перша точка 4-літнього пляну, що його проголосив Гітлер 1. травня ц. р. Чи вдатна буде місія Шахта в Америці? Чи при теперішній моральній ізоляції та страшній ненависти жидів є взагалі якінебудь вигляди на успіхи німців на світовому фінансовому ринку? Скептики ворожать уже тепер грошеву інфляцію, до якої німців змусить внутрішня ситуація у краю. Офіціяльна контроля девізового обороту істнує в Німеччині вже від липня 1931 року.

В. Н-вич.

Шкільне свято Українська Молодь Христові.

Присяга 3.500 українських дітей.

Дня 20. травня відбулося в цілій Галичині шкільне свято „Українська Молодь Христові“. Як відомо, шкільна молодь не брала участи у величавому святі 7. травня „Укр. Молодь Христові“, для шк. молоді на прохання Комітету Свята Кураторія призначила день 20. травня.

У Львові відбулося це свято дуже величаво. До його звеличання передовсім причинився сам Господь Бог, що серед постійної непогоди казав сонечку засвітити саме підчас кульмінаційної точки свята. Всі львівські школи, державні й приватні, війшлися на подвірі св. Юра, де відбулася Служба Божа, яку відправив еп. Іван Бучко. Дівчата по одній стороні, хлопці по другій. Серце радувалося, коли очі бачили 3.500 українського квіту, що зібраний на одному місці присягав досмертну вірність Христові. Малі, більші й великі діти — наче хвилі на морі. Службу Божу (читану) відправив Преосв. Іван в асисті оо. катехитів. До св. Причастя приступило ок. 700 молоді (старші). По Службі Божій Преосв. Іван виголосив відповідну, сердечну проповідь. При кінці Служби Божої у брамі митрополичої палати зявився Їх Ексц. Митрополит — на лектиці. Еп. Іван з асистою катихитів прийшов до Митрополита, а молодь чвірками дефілювала перед Єрархією нашої Церкви й Нації. Молоденькі ніжки „тющяли“ й „ліво глянь“, наче жовніри, а з храму св. Юра та з митрополичої палати повівали жовто-блакитні прапори.. Підчас відправи співав хор Малої Семинарії. Словами годі схопити враження цього свята. Хіба тільки загально можна сказати: *будується велика історія української нації.*

Г. К.

Бомбовий замах у Тієнтсіні.

З Нанкіну повідомляють, що на двірці в Тієнтсіні виконано замах на ґен. Гуан-Ґефу, делеґата нанкінського уряду до переговорів з Японією. Коли ґенерал всідав до ваґону, щоби їхати до Пекіну, підбіг до нього молодий китаєць і кинув бомбу. Сила вибуху була слаба і нікому не пошкодила. Замаховця арештовано, поставлено перед воєнний суд і до двох годин розстріляно. З іншого джерела повідомляють, що замаховців було кілька, які кинули кілька бомб, а що потяг був переповнений військом, то багато осіб потерпіло рани.

ГРІЗНЕ ПОЛОЖЕННЯ БІЛЯ ПЕКІНУ.

ПЕКІН, 20. V. ПАТ. Положення біля Пекіну щораз грізніше. Затривоження в місті зростає з години на годину. Передні стежі японських військ підходять до міста з двох боків. Китайська влада готова на всі можливости.

НОВИНКИ

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.**

— **Українська Порадня для вибору звання** при Головній Управі Рідної Школи у Львові, вул. Словацького 14.III., урядує кожного вівтірка і пятниці від год. 4 до 6 попол. Пораду дають молоді з укінченою народньою школою. 2—2

— **Чергові проби** хору „Львівський Боян“ до святочного концерту з нагоди відкриття нагробника І. Франка відбудуться в понеділок 22. ц. м. від год. 5—7, вівторок від 7-ої веч. Приява всіх членів необхідна.

— **Виступ українського пяніста в радіо.** Дня 24. V. (середа) в год. 18.20 відіграє пяніст Роман Савицький отсі твори: 1) Ревуцького: 2 Прелюдії: Дес-дур і Ціс-дур; 2) Барвінський: Колисанка, Пісня без слів, Марш; 3) Дебіссі: Суїта для фортепяну: Прелюдія, Сарабанда, Токата.

— **Особисте.** Абсольвентки львівської політехніки, загального виділу, мистецько-рисункової групи, Степанія Гебусівна, Ольга Манастирська та Ірена Брикович, одержали 19. ц. м. диплом магістра. Є це перші дипломатки згаданої групи, яка є щойно 5 літ.

— **Однострій в середніх школах.** Міністерство освіти оголосило розпорядок, яким завело одностроєвий примус для учнів і учениць середніх шкіл у Польщі. З початком нового шкільного року всі середні школи мають завести приписані шапки, берети або капелюхи, крім того на маринарках, блюзках і плащах щитики і краски школи з числом або буквою, що означає тип школи. Роди середніх шкіл будуть ріжнитися красками нашивок, буквами і числами на шапці.

— **Маґістратські відсотки.** Нам пишуть: В акції притуплення вістря кризи польський уряд зредукував максимальні відсотки в такий спосіб: умовлені відстоки сягати можуть 12 проц., правні (коли нема умови) — 10 проц., в банкових інституціях — 9 і пів проц. Тимчасом львівський маґістрат усе ще побирає значно вищі відсотки проволоки. Прим. при льокаторському податку 15 проц. Чи це допустиме? Чи взагалі тоді, коли чинші такі високі, коли крім них платити треба льокаторський податок у поважній висоті, податок, що зрештою зовсім розминувся зі своїм призначенням, — чи тоді можна ще таку високу кару накладати за проволоку в заплаті подтаку у сьогоднішніх тяжких часах?

— **Політичний процес у Перемишлі.** Перед судом присяглих у Перемишлі відбувається розправа проти 7 українців, яким закидують протидержавну акцію та належення до УОН. На лаві обвинувачених засіли: Василь Качмар, б. редактор „Українського Голосу“, Степан Федчук, Ярослав Полянський, Осип Коропей, Доротей Юрчак, Татій Диник і Андрій Стрихарський. Боронять адвокати: д-р Загайкевич, д-р Старосольський і д-р Навроцький.

— **Отворення Української Порадні для вибору звання.** Дня 14. ц. м. в домівці Гол. Управи „Р. Ш.“ у Львові відбулося святочне отворення Української Порадні для вибору звання при участи 50 присутніх членів Порадні, членів Гол. Управи „Р. Ш.“ та представників установ і преси. Сходини відкрив у заступстві голови „Р. Ш.“ посол Д. Великанович короткою промовою про завдання і значіння цієї нової установи. Сходи-

нами проводила голова Порадні, д-р Олена Степанів-Дашкевич. Інж. Лучишин, І. секретар Порадні зложив звіт з дотеперішньої діяльности Порадні. У своєму звіті між іншим вказав на причину такого скорого відкриття Порадні: внаслідок величезних змін в організації шкільництва виникла потреба розпочати якнайскорше практичну діяльність Порадні, щоби бодай частинно допомогти шкільній молоді і батькам зорієнтуватися у шкільництві. Вкінці проф. Мечник виголосив цікавий редерат на тему: „Психольоґічні основи фахового порадництва“, в якому зясував головні питання психольоґії у звязку з практичними порадами при виборі звання.

— **Ще в справі І. кл. нової ґімназії.** З педагоґічних кругів пишуть нам: Як відомо, до І-ої кляси ґімн. нового типу будуть приняті учні(ениці), що покінчать II. клясу ґімн. всіх дотеперішніх типів, без вступного іспиту, а також учні, які кінчать 6-ту клясу народньої школи, на основі вступного іспиту з української і польської мови та математики і природи. Учні, що кінчать цього року 7-у клясу народньої школи, можуть бути в цім шк. році востаннє приняті до IV. кляси ґімн. гуманістичного типу. Учні, які кінчать тепер 6-ту клясу народньої школи і не впишуться до І. кл. ґімн. нового типу, а перейдуть до 7-ої кл. народньої школи і щойно по році схотілиб перейти до II-ої кл. ґімн. нового типу, мусілиб робити вступний іспит, одначе з матеріялу І. кляси ґімн. нового типу, а не з матеріялу 7-ої кляси народньої школи. Це тому, що пляни навчання в І. клясі ґімн. нового типу і в 7. клясі народньої школи є зовсім відмінні, бо 7-а кляса нар. школи не бере під увагу між іншим навчання латинської мови. 7-а кляса народньої школи є, як відомо, найвищим ступнем і завершенням навчання в народній школі, коли підбудовою І. кляси ґімн. нового типу є тільки 6-а кляса народньої школи. Очевидно, що до І. кляси ґімн. нового типу можуть здавати також учні, які вчилися зовсім приватно з матеріялу 6-ої кляси народної школи або II. кляси ґімназійної дотеперішнього типу. Одначе вступний іспит обіймає всі предмети.

— **Плянтації овочевих дерев у Сх. Галичині.** На терені повітів Заліщики, Борщів і Бучач зорґанізовано на більші розміри плянтації південних овочів. У Заліщиччині є 80 тисяч морелевих дерев на просторі 200 гектарів, у Борщівщині 55 тисяч дерев на 15 га, у бучацькому повіті, що найпізніше приступив до плянтацій, находиться коло 5 тисяч морелевих дерев. Цього року надіються, що збір морель у Сх. Галичині дасть коло одного міліона кґ., якщо холод не вплине відємно на продукцію. Рівночасно розвиваються винниці. На перше місце висунувся борщівський повіт, де засаджено коло 300 тисяч виноградних корчів. У Заліщиччині посаджено їх коло 120 тисяч. Винниці займають тепер простір коло 90 га.Плянтації винограду можна поширити на значно більші простори. Цьогорічну продукцію винограду обчисляють на 30 тисяч кґ., бо корчі ще молоді. Продукцію кавунів і мельонів обчисляють на 500 ваґонів.

— **Хто виграв на льотерії?** У другому дні тягнення Держ. Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 5.000 зол. на ч. 5815, 42857. 2.000 зол. на ч. 128466. 1000 зол. на ч. 27809. 500 зол. на ч. 1575, 7160, 22544, 45335, 61654, 68656, 117315, 152706. 400 зол. на ч. 35389, 45335, 59443, 66943, 70377, 75867, 78655. 200 зол. на ч. 181, 35628, 50138, 60978, 62977, 79515, 84898, 91588, 94220, 105751, 107566, 109152, 116615, 123324, 134732, 131916, 149136, 150685, 151807, 152439.

— **Плямистий тиф у Снятинщині.** В селі Лубківцях пов. Снятин ствердженo 11 випадків плямистого тифу. У звязку з тим староство видало відповідні санітарні розпорядки, замикаючи теж місцеву школу на 14 днів.

— **Справа нападу на бориславський банк перед судом.** Перед окружним судом у Самборі відбудеться 22. ц. м. розправа проти 24-літнього Михайла Лабівки, копальняного робітника із Стебника пов. Дрогобич. Акт обвинувачення закидує йому участь в нападі на жидівський „Банк людови“ при вул. Волянській в Бориславі, причому головну ролю, мовляв, відограли Василь Білас і Дмитро Данилишин, страчені за напад на почту в Городку. Дня 31. липня 1931 р. увійшло до того банку в полудневій порі, коли було в ньому тільки двох урядовців, три мужчини з револьверами в руках. Казали їм піднести руки до гори і зажадали видачі всіх грошей. Стероризований бухгальтер Гершдерфер отворив касу, з якої напасники забрали 654 зол. і вексли на суму 20.000 зол. Один із них спакував гроші та вексли до теки і відійшов, а два інші звязали Гершдерфера та другого службовця Бляйберга шнурами, привязали до крісел і заткали їм шматами уста. Коли відійшли, звязаний Гершдерфер приволікся з крíслом до дверей, що вели до сусіднього склепу Фрайліха і почав бити ліктями в двері. Тоді прибіг купець Фрайліх і увільнив обох банковців від шнурів. Півтора року поліція не могла викрити напасників, аж з кінцем лютого ц. р. арештувала Михайла Лабівку, якого Гершдерфер і Бляйберґ пізнали, що то він брав участь в нападі. Лабівка, кажуть, признався у слідстві до того, що разом з Біласом і Данилишином напав на банк у Бориславі та що виніс гроші до ліса, де незабаром прийшли його спільники і поділилися зрабованими грішми, а вексли подерли. Жертви нападу, мовляв, пізнали теж з фотографічних знимок Біласа і Данилишина, які після грабунку звязали їх шнурами.

— **Під колесами автомобілю.** На розі вул. Ліндого та Коперника у Львові шофер наїхав на прохожого Шмару. Колеса автомобілю зломили йому руку й ногу. Шмару забрали до шпиталю, шофер утік.

— **Ріжні вістки.** У Львові відбувся зїзд 11 президентів окружних судів на терені львівської апеляції. — Селянку Евгенію Беднарчук із Лисця покусав у Станиславові скажений пес, якого вбили палками. — Старосту Стеф. Бернатовича в Жовкві перенесено до Бібрки. — В Коломиї скочила до Прута і втопилася російська еміґрантка Хана Шлехтер, не могучи виїхати до Палестини. — У квітні сконфіскували на шлеському кордоні 11.618 кґ. південних овочів, перепачкованих із Німеччини. — За фальшування стемплів перемиський суд засудив Мих. Гожку на 2 роки вязниці, Мехля Каца на півтора року вязниці. — Горівчані ґуртівні в Польщі віддадуть знову приватним особам. — На вівторок проголосили у Варшаві демонстраційний страйк у всій кіновій бранжі для піддержки страйкуючих робітників УФА.

— **Отруїлася лізолем і аспірином** на дорозі між Погулянкою та Цетнерівкою якась ок. 30-літня жінка. Непритомну відвезли до шпиталю.

— **Пропав судовий урядовець.** В Тернополі викликало сензацію загадочне щезнення судового урядовця Олександра Колянковського, що вів судовий депозит і переховував судові оплати. Контроля каси найшла готівку 4.000 зол. і депозити на 5.000 дол., однак із касової книги є видерті всі картки із записками від початку року. Здогадуються, що Колянковський, який був кавалером, відобрав собі життя, або став жертвою політичного терору.

— **Бандитизм на селі.** На 21-літнього Семена Гвоздя в Грушеві пов. Дрогобич напали в ночі на дорозі три люді й побили його так сильно, що Гвоздь незабаром помер наслідком заломання черепу. Під замітом убивства поліція арештувала Захарію Машка, Ів. Копача і Кирила Василька. Стануть мабуть перед наглим судом.

— **Душогубство.** Підчас святкування роковин панщини в Задуброві пов. Снятин прийшло до бійки між Василем Крижанівським і Степаном Тофаном. Крижанівський штовхнув ножем Тофана так сильно в груди, що той згинув на місці. Душогуба арештовано.

— **Отроїлася.** В хаті Йосифи Плашовської при вул. Личаківській ч. 147. отруїлася оцтовою есенцією її наймичка Ольга Сікора. Померла зараз після того, як її рятункова стація відвезла до шпиталю. Кажуть, що між Плашовською та її наймичкою приходило до непорозумінь з причини суперництва за якогось мущину. В тій справі поліція веде слідство.

— **Війна двох громад.** Громадяни сіл Ганьківці і Балинці пов. Коломия ведуть зі собою спір за межі сусідних піль. Недавно 22 господарів з Балинець на знак труби рушили з колами та ножами в руках проти Ганьковець. Нападені люди боронилися завзято, але вкінці на побоєвищі лишився труп Василя Франчука з Ганковець, а Г. Терлецького балинчани взяли в неволю і тяжко побили. Всі переможці станули 18. ц. м. перед судом в Коломиї.

— **Смертні присуди на шпигунів.** В Рівному судили 20-літнього Едварда Драйкофера з Варшави і 21-літнього Станислава Богусевича зі Станиславова за шпигунство в користь сусідної держави. Обох засуджено на повішення. Президент республики помилував тільки Драйкофера, замінюючи смертну кару на безречинцеву вязницю, і тому Богусевича повісили на вязничному подвірі.

— **Вибив жидівського редактора.** Якийсь Каз. Ксвальський вибив по лиці редактора жидівського „Нашого Пшеґльонду“ Гіршгорна за це, що в статті доказував, нібито Міцкевич і Словацький мали в собі жидівську кров, а нунцій Мармаджі з роду жид.

— **Бурмістр обманець.** У варшавськім апеляційнім суді розглядають справу Влад. Кожуховського, бурмістра Гостиніна, обвинуваченого в цьому, що за міські гроші (215.000 зол.) купив тартак вартости 160.000 зол. і що продав 28.000 куб. метрів дерева вартости 1.300.000 зол. за 950.000 зол. Окружний суд засудив був Кожуховського за ті обманства на півтора року вязниці.

— **Голодівка робітників.** Повідомляють із Лодзі, що 3.500 робітників фабрики штучного шовку в Томашові, які від кількох тижнів ведуть італійський страйк, розпочали голодівку. Страйкарі не пускають до фабрики нікого і не приймають ніяких харчів, які приносить їм рідня. — На терені лодського повіту застрайкували робітники кількох цеголень.

— **Чеського „Сокола“** розбройна конференція не признала військовою організацією.

— **Яка може бути директорська платня.** З Вашингтону повідомляють, що всі установи, які просили державної помочі для санування, мусітимуть знизити платні управителям і вищому персоналові. Управителі не сміють мати вищої платні як 12.000 долярів річно. Дехто з них досі мав і по 100.000 долярів річно.

— **Підтримайте Українську Бібліотеку ім. С. Петлюри у Парижі!** 25. травня — день смерти бл. п. С. Петлюри — це день збірок на Бібліотеку його імени в Парижі. Того дня — раз на рік — Рада Бібліотеки кличе українське громадянство до підтримки Бібліотеки. Не забудьте самі й

АВДІЄНЦІЯ У ҐІНДЕНБУРҐА.

Станові корпорації у Німеччині.

БЕРЛІН, 20. V. ПАТ. През. Ґінденбурґ приняв учора Гітлера та мін. вн. справ Фріка. Вони здали йому звіт про внутр. положення Німеччини. Опісля Гітлер конферував із визн. діячами нац. соц. партії. Наради, в яких м. і. брали участь представники проф. союзів та госп. і хлібороб. установ, є мабуть у звязку з приготуваннями до введення станових корпорацій у Німеччині.

ПРИПИНЕННЯ ЧАСОПИСУ.

ДАНЦІҐ, 20. V. ПАТ. Сенат припинив нині на 4 тижні найбільший тутешній щоденник „Данціґер Нойсте Нахріхтен“ за видрукування відозви чолового нац.-соц. кандидата д-ра Равшнінґа, провідника данціґського ляндбунду до сільського населення.

Відозва гостро критикувала сенат і його президента Ціма за становище супроти нац.-соціялістів у звязку з тим, що вони заняли будинок і бюра вільних професійних союзів і взагалі за становище супроти гітлерівців.

перекажіть іншим, що Бібліотека за 4 роки істнування зі своїми 5 філіями зібрала понад 10.000 книг, що вона має служити своїм і чужим та що нею мусить дорожити ціла наша нація. Тепер всім і всюди тяжко, але нашому народові найгірше, найтяжче. Тому й жертвенність наша на утримання своїх національних установ мусить бути якнайсильніша. Купіть собі „Збірник памяти С. Петлюри"! Найменші жертви приймемо з найбільшою вдячністю. Гроші й поручені листи просимо слати на адресу бібліотекаря: I. Rudicev, 41, rue de La Tour d' Auvergne, Paris 9.

— **У рецензії із попису Філій В. Муз. Інституту** („Діло", ч. 127) пропущено через недогляд між назвищами т. зв. „вундеркіндів" назвище **Я. Дуба** з Борислава.

—o—

З нових видань.

МИСТЕЦТВО. Орган Асоціяції Незалежних Українських Мистців. Зошит IV. Львів. Зима 1932-3. Ціна 4 зол.

Такому журналові вільно спізнюватися. Його видавці випереджують галицьке культурне життя не на роки, на цілу добу. Тоді, як нечисленні наші видавництва шукають силоміць масового читача і підсувають йому книжку майже задурно, під його найрідніший смак, маємо кількох мистців, що хотять ціною безкорисної праці, зі шкодою для свого здоровля та кишені, пригадати нам Европу і Европі нас.

„Мистецтво" видає кількох фанатиків з постійним дефіцитом, у надії, що найдеться у нас бодай 300 інтелігентів, що покриють кошти паперу та друку. Досі нема їх, і досі навіть найдобірніша наша „сметанка" не чула про найбільші імена наших мистців, що рятують наше національне імя перед культурним світом. Трапилося таке диво, що саме тоді, коли збанкрутували наші політичні зусилля на міжнародній арені і коли література почала робити боками, два десятки мистців розсіяних по світі пригадує чужині силу української творчости.

Наш здивований читач напевне недовірливо крутитиме головою, коли прочитає в останнім зшитку „Мистецтва" статтю П. Ковжуна про О. Грищенка. Стільки літ виставляє свої образи Грищенко у Парижі та в інших великих столицях, навіть чужинні мистецькі критики знають, що він українець, а в нас треба щойно відкривати земляка як невідомого чужинця! Те, що оповідає нам Ковжун про молодість і каріеру Грищенка таке несподіване як неодна добра історія з чужинної повісти. Грищенко поруч Архипенка — єдиний українець, якого імя попало вже до такої світської біблії як Британська Енциклопедія.

Те саме число „Мистецтва" відкриє нам тайну, що і у Львові живе мистець, про якого загал нічого не чув — Роман Сельський (стаття М. Винницького), далі, що галицька ікона має власний національний життепис (стаття М. Осінчука), що футуризм — повна сторінка в історії мистецтва (стаття М. Драгана), що справа оцінки мистецьких творів критиками не така проста, як нам видається (прегарна стаття Л. Лілле: Судді й підсудні), накінець, що вистав, де беруть участь наші мистці щораз більше і що предікава мистецька хроніка з ріжними щораз то новими виданнями просто не вміщується у рямці чвертьмісячника.

Само „Мистецтво" може послужити зразком для наших видавництв, як повинен виглядати журнал зовнішньо і щодо поділу матеріялу, змісту, мови, стилю та інтелектуального рівня. Наші мистці видають його в першій мірі на те, щоби могли показати перед чужинцями, що і вони істнують і працюють. „Мистецтво" заступає їм товариський білет для звязку з чужинними мистецькими осередками. Малярі єдині на нашім ґрунті підтримують такі взаємини зі своїми земляками на чужині та чужинними творцями. І якби ми мусіли предявити перед чужинцями якусь посвідку нашого сучасного культурного рівня і хотіли би закрити перед ними всю нашу біду, то напевне вибрали би „Мистецтво". Якби так ще яких 300 осіб нашої інтелігенції відчувало потребу мати таку посвідку своєї культури бодай на столі — праця наших мистців і нашої культури виглядала би зовсім інакше!

м. р.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „НАВЧИ МЕНЕ КОХАТИ".

Фільма з Рамоном Наварро за зразок „Веселого Мадриду". Та у „В. Мадриді" була поруч образу студентського життя досить дотепна любовна інтрига, тут маємо замісць неї кілька спортових сцен — змагання у копанім мячі. Приємні студентські хори, цікаві два-три моменти з життя американських студентів у шкільних мурах. Для аматорів футболю фільма може й не буде за довга, хоча вона тягнеться без кінця і не має цікавої завязки. Характеристична риса для психольоґії американських студентів: — студент, якому лікар каже йти негайно до шпиталю для операції апендициту вважає, що його спортова честь каже йому взяти ще участь у змаганнях. Ці сцени дуже прикрі.

—o—

СПОРТ.

КУРС СУДДІВ СПОРТОВИХ ГОР.

У вівторок 23. ц. м. відбудеться курс суддів спортових гор. Початок: год. 19.30 у домівці У. С. С., вул. Домініканська 11, І. п. Клюби, які мають відділи спортових гор, вишлють принайменше по 2-ох членів на курс.

ОГОЛОШЕННЯ

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр поза біржою 7.73.

Золото: доляри 9.22—9.27; дукати 85.50—85.75; франки 36.50—36.75; рублі 4.90—4.95.

Срібло: без зміни.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Трансакції. Продажа. Купно,

Бельгія 124.30, 124.61, 123.99; Данціґ 174.45—174.30, 174.80, 173.94; Голяндія 358.90, 359.80, 358.00; Льондон 30.25, 30.40, 30.10; Нюйорк чеки 7.74, 7.78, 7.70; Нюйорк кабель 7.76, 7.80, 7.72; Париж 35.11, 35.20, 35.02; Прага 26.56, 26.62, 26.50; Швайцарія 172.40, 172.83, 171.97; Берлін 203.75.

Акції.

Банк Польський 72—73 і одна четверта.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	золотих до
Пшениця двірська	32·25	32·75
Пшениця збірна	29·25	29·75
Жито одноціле	15·50	15·75
Жито збірне	14·50	15·—
Ячмінь двір. одноцілий	13·25	13·75
Ячмінь на мливо	11·—	11·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	9·—	9·50
Кукурудза краева	14·25	14·75
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	15·—	16·—
Горох пів-Вікторія	18.—	20·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·—
Вика чорна	7·50	8·—
Вика сіра	6·50	7·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	13·50	14·—
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	7·50	7·75
Висівки пшеничні	7·25	7·50
Пшоно	27·—	29·—
Просо краеве	17·—	18·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—
100 кг. льоко Львів	**від**	**до**
Пшениця двірська	33·75	34·25
Пшениця збірна	30·75	31·25
Жито одноціле	17·—	17·25
Жито збірне	16·—	16·25
Ячмінь на мливо	12·50	12·75
Овес збірний	10·25	10·75
Мука пшен. люксусова	60·00	60·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	31·—	31·50
Висівки житні	7·50	7·75
Висівки пшеничні	8·—	8·25
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	37·—	39·—
Пенцак ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ":

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 20. V.: масло —.—, молоко 17 сот., сметана 70 сот., яйця 3.— зол. Тенденція на масло і молоко зниджкова, на яйця сильна.

З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костик.